ЩЕ ТІЛЬКИ **25** ДНІВ ДО ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНГТОНІ 27-ГО ЧЕРВНЯ 1964. — НЕ ЗАБУДЬТЕ СПОМ'ЯНУТИ!

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 103. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 2-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1964 No. 103. VOL. LXXI.

СКРИТОВБИВСТВО ПРЕЗИД. КЕННЕДІ НЕ БУЛО НАСЛІДКОМ ЗМОВИ

Вашингтн. — Представник Президентської Комісі під проводом головного судді Найвищого Суду ЗДА Ірла Воррена, яка досліджує справу вбивства президента Дж. Ф. Кеннеді, заявив 31-го травня, що нездовго ця Комісія опублікує висліди свого слідства, з яких видно буде всім, що скритовбивство в дні 22-го листопада 1963 року в Даллесі в Тексасі не було наслідком змови тільки вчинком однісї людини. Комісія вже редаґує велику книжку з вислідами своєї праці. Книжка появиться, мабуть, при кінці червня ц. р. Це буде велика книжка, в ній буде тільки про висліди слідства, бо самі протоколи слідства обіймають — 6 000 сторінок машинопису й вони також будуть опубліковані. В окремому додатку до звіту. Коісія обговорюватиме проблему, чи скритовбивство було ділом політичної комуністичної змови, чи однісї особи. Комісія перечитала всі книжки і всі журнальні та часописні статті про те, що існує теорія про змову. І так відомий журналіст в Бразилії й Франції Томас Дж. Букенен опублікував книжку під заголовком: „Хто вбив Кеннеді"?, в якій доказує, що мусіла існувати змова в цьому злочині. Комісія взяла до уваги й сумніви відомого нюйоркського правника Марка Лейна в тому, чи Лі Гарвей Освалд дійсно вбив Кеннеді. Представник Комісії твердить, що ніхто ані в цій країні, ані за кордоном не зміг подати дійсного доказу на те, що вбивник діяв у змові з іншими особами. Підносяться сумніви, чи постріли впали з книжного магазину, в якому працював Освалд, але Комісія має на це певні докази. Є скептичні голоси про число пострілів, та Комісія ствердила, що злочинець стріляв тричі. Два постріли були цільні, а один пішов помимо. Представник Комісії заявив, що опублікований звіт покаже, що не є вірні твердження тих, які голосять теорії про змову. Автори таких творів дійсно побачать, що вони не мають слушности. Але член Комісії свідомий того, що ті, які конче хочуть змови в цьому злочині, зможуть її шукати і після оголошення звіту. Комісія не буде друкувати звіту, бо цим має зайнятися уряд. Гадають, що треба буде надрукувати один мільйон примірників цього звіту. Комісія складається з двох сенаторів і двох конґресменів, по одному з обидвох партій, колишнього дорадника президента Кеннеді — Джана МекКлоя та з колишнього директора Центральної Розвідчої Аґенції — Аллена В. Доллеса.

Американці вшанували своїх воєнних героїв молитвами, промовами й нарадами

Вашинґтон. — Секретар летунства Юджін М. Цукерт склав в імені президента Л. Б. Джансона вінок перед пам'ятником Невідомого Вояка на цвинтарі в Арлінґтоні. У виголошеній промові Цукерт заявив, що тепер американські вояки гинуть в боях у В'єтнамі тому, що жадна „велика держава не може дозволити собі на те, щоб бездільно приглядатися безправній аґресії. Президент Джансон в листі до секретаря летунства написав, що американці, які користають із волі, здобутої такими великими жертвами, і тепер прирікають бути так само сильними, відважними й такими самими патріотами, якими були ті, що шануємо їх як поляглих героїв. Цукерт сказав, що число тих вояків, які тепер згинули у В'єтнамі, не є велике, але — „кожна смерть є глибокою трагедією для тих, які любили і знали поляглих, і є жертвою, що всіх нас зворушує". В Ню Йорку відбулися паради в пошану поляглих в Менгеттені, Бруклині і Бронксі. Під пам'ятником поляглих моряків і вояків в Ню Йорку промовляв посадник Роберт Ф. Ваґнер, який підкреслив, що американські вояки складали своє життя за справедливий мир у світі. У своїй промові згадав і „свого приятеля, покійного президента Кеннеді. У Вашинґтоні пані Джан Ф. Кеннеді з дітьми та з найближчою родиною покійного президента відвідала його могилу, на якій склала квіти в дні 29-го травня, в 47-мі роковини його народження. У Вашинґтоні вона була присутна на Службі Божій, яку відправив за душу Покійного в римокатолицькій катедрі єпископ Філіп М. Геннен, який 25-го листопада виголосив був промову на похороні Джана Ф. Кеннеді.

Уряд просить збільшити федеральну заборгованість

Вашинґтон. — Секретар скарбу Доґлес Діллон переслав до Конґресу проєкт збільшити висоту федеральної заборгованости на $ 9 більйонів — до $ 324 більйонів. Теперішня висота виносить $ 315 більйонів. Сподіваються, що уряд позичатиме гроші в другій половині 1964 року, і тоді федеральна заборгованість зможе збільшитися до $ 321 більйона. Але фінансовий рік 1965 має закінчитися заборгованістю, у висоті $ 316 більйонів. Департамент Торгівлі повідомляє, що приватна заборгованість в минулому році зросла на 6 разів більше, як державна, це значить на $ 64 більйони. Палатна Комісія Способів і Засобів 26-го травня більшістю 14-ох до 11-ох голосів ухвалила збільшити висоту дозволеної заборгованости до $ 324 більйонів.

В АМЕРИЦІ

● **Дорадник Президента** в справах науки д-р Донелд Ф. Горніґ, зізнаючи в Палатній Науковій і Астронавтичній Підкомісії, заявив, що Конґрес повинен ухвалити ті видатки, які уряд запропонував на наукові досліди в університетах, бо без потрібних фондів академічні школи не можуть використати всіх можливостей та з успіхом працювати в ділянці науки.

● **Освальдс Акментінс** видав 133 сторінкову книжку під заголовком „Джан Ф. Кеннеді і лотиський нарід", в якій оповідає, як в 1939 році студент Джан Ф. Кеннеді відвідав був Лотву, і як пізніше конґресмен і сенатор Кеннеді допомагав лотиським втікачам у ЗДА. В 1939 році Кеннеді був цілий тиждень в Ризі, мешкаючи в американського посла Джана С. Вайлі.

● **Секретар рільництва** Орвілл Л. Фрімен заявив на пресовій конференції, що вся американська економіка не зможе розвиватися, якщо американські фармери не зможуть здобути закордонних ринків.

УПРАВА КОМІТЕТУ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ АПРОБУВАЛА ЗАГАЛЬНІ ПЛЯНИ МАНІФЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ ТА КОНЦЕРТОВИХ І БЕНКЕТОВОЇ ПРОГРАМ ПІД ЧАС УРОЧИСТОСТЕЙ ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА У ВАШИНҐТОНІ 27-ГО ЧЕРВНЯ

Ню Йорк. — Управа Комітету Пам'ятника Шевченкові на своїх чергових нарадах, що відбулися тут у приміщеннях УККомітету минулого четверга, 28-го травня ввечері, апробувала загальні пляни маніфестаційного походу та концертових і бенкетових програм, що відбудуться під час величавих урочистостей відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в суботу, 27-го червня ц.р. У нарадах, якими проводив екзекутивний директор Комітету п. Йосип Лисогір і які протоколував секретар Комітету д-р Ярослав Падох, крім них взяли участь: касир Комітету п. Ігнат Білинський, члени Управи п. Василь Мудрий, д-р Матвій Стахів, ред. Вол. Душник, мистець Святослав Гординський, мистець-скульптор Леонід Молодожанин, ред. А. Драган та голови Комісій: Програмової — мгр. Леонтій Крушельницький і Порядкової — інж. Іван Скіра, як також режисер Тамарський, який керуватиме фільмуванням врочистостей відкриття пам'ятника. Голова Програмової Комісії мгр. Л. Крушельницький інформував про подробиці програм двох концертів і їх виконання, як і про склад хорів, які в цих концертах братимуть участь, їх переїзд до Вашинґтону і приміщення в столиці, ґенеральні проби та участь у поході, їх відзнаки та багато інших подробиць, що були апробовані Управою Комітету. Точні програми концертів будуть опубліковані в короткому часі.

Широкий, найбільш складний і детальний плят маніфестаційного походу від місця збірки біля обеліску Вашинґтона до пам'ятника Шевченкові подав голова Порядкової Комісії, інж. Іван Скіра. В загальному, цей похід виглядатиме так:

Збірка та приготування до походу почнуться вже в ранніх годинах на великій площі біля обеліску Вашинґтона при Конституційній вулиці. Кожний стейт та більші громади матимуть свої визначені місця, відповідно до сподіваної кількости громадян з тих стейтів чи громад. Уже перед початком збірки ці місця будуть зазначені відповідними таблицями. Порядку пильнуватимуть майже 400 впорядчиків, що матимуть відповідні відзнаки. Подумано про всі можливі тільки справи, включно із санітарними. Впорядчики між собою порозуміватимуться підручними радіоапаратами ("Walkie-Talkie").

Похід відкриватимуть два великі прапори, зоряний американський по правому боці і синьо-жовтий український по лівому боці. За ними йтиме почесна чота (Platoon) 36 — шість рядів по шість — вояків - ветеранів американських збройних сил у святочних уніформах: білих шоломах і рукавицях, з рушницями, із своїм прапором попереду. За ними йтиме Великий Маршал походу, високий старшина Американської Армії українського роду. Четверту групу становитиме група прапорів — десять великих американських державних прапорів по правому боці і десять великих українських національних прапорів по лівому боці, а за цими прапорами — прапори центральних американсько-українських організацій. П'яту групу становитимуть півтора сотні дівчат, зодягнених

Закінчення на стор. 4-ій

Пам'яткова мапа Вашинґтону — подарунок від УНСоюзу

Заголовні сторінки виданої УНСоюзом пам'яткової мапи Вашинґтону

Джерзі Ситі. — Український Народний Союз видав великим накладом кольорову мапу міста Вашинґтону з докладним зазначенням місця пам'ятника Т. Шевченкові та всіх інших місць, де 26—28 червня відбуватимуться святкові імпрези. З другого боку мапи показано дороги, що ведуть до столиці ЗДА з різних стейтів, подано перелік особливо цікавих об'єктів у Вашинґтоні, в тому числі адреси українських церков, місце могили през. Кеннеді та ін. Українською і англійською мовами на обкладинці мапи, прикрашеній портретом Т. Шевченка, надруковано: „Пам'яткова мапа Вашинґтону, Д. К., виготовлена з нагоди відкриття пам'ятника Шевченкові, Вашинґтон, 27 червня 1964". З другого боку, навколо емблеми УНСоюзу, подано двома мовами — з нагоди Шевченківських Днів у Вашинґтоні: „Привіт від Українського Народного Союзу в 70-річчя його служби українській громаді в Америці і Канаді". Ці пам'яткові мапи розсилається до Окружних Комітетів та Відділів УНСоюзу для безкоштовної роздачі їх усім громадянам, що їдуть до Вашинґтону на відкриття пам'ятника.

ПАТРІОТИЗМ ПОЧИНАЄТЬСЯ ДОМА – ПРИГАДУЄ І НАВЧАЄ МИТРОПОЛИТ АМВРОЗІЙ СЕНИШИН

Джерзі Ситі. — Український патріотизм починається в хаті кожної української родини — пригадував і навчав первоієрарх Української Католицької Церкви в ЗДА, ВПреосв. Кир Амврозій Сенишин, у своїй знаменній проповіді до дітей і їх батьків під час своєї архиєрейської візитації української католицької парафії св. Петра і Павла в Джерзі Ситі. Владика був приявний на трьох Святих Літургіях, які кожної неділі відбуваються: двох тихих в каплиці новозбудованої парафіяльної школи та на співаній в церкві, що їх цієї неділі відправляли на переміну парох Впреп. о. декан Антін Борса та вкч. о. Зиновій Бачинський. Від парафіяльного дому до каплиці і з каплиці до дому супроводили Владику кілька десятків вівтарних хлопців. Свою проповідь почав Владика скерованим до приявних в церкві шкільних дітей, як і їх батьків, запитом, хто з них не розуміє української мови. Коли ж піднеслось кілька рук, то Владика дав їм першу науку: „як не розумієте, то навчіться, щоб розуміли!" — і виголосив на цю тему свою проповідь-науку. Дуже часто трапляється — говорив Первоієрарх Української Католицької Церкви в ЗДА — що батьки і громадяни нарікають на наші парафіяльні і українознавчі школи, нарікають на Церкву і на громаду, що не досить дбають про навчання української мови, української історії і українських традицій, забуваючи, що всі ці навчання починаються дома, в родині. Церква, школи і громади ці навчання розвивають і доповнюють, але наука патріотизму мусить зачинатися в батьківському домі. У нас є багато випадків, що батьки самі до тієї міри зайняті турботами за матеріяльний добробут, що цілком занедбують виховання своїх дітей, залишаючи цю справу

ВПреосв. Кир Амврозій Сенишин,
Первоієрарх Української Католицької Церкви в ЗДА

виключно Церкві, школам і громаді та . . . вулиці. Очевидно — говорив Владика — що є випадки, коли батьки таки справді не мають можливостей віддавати справам патріотичного виховання своїх дітей більше уваги, але це є випадки, що їх можна розуміти. Натомість великого гріха перед Богом і своїм народом допускаються ті батьки, які вважають патріотизм виключно справою Церкви і громади і самі не дбають, щоб їхні діти виховувались і виростали на добрих громадян своєї країни та на добрих синів і дочок свого українського народу. Цитуючи кілька разів слова Шевченка, Владика пригадав, що наш геніяльний Поет більшість своїх творів написав на чужій землі і ці його твори викресали найбільший вогонь любови і патріотизму серед його земляків. Приявні в церкві діти і їх батьки із запертим віддихом слухали науки свого Первоієрарха, із серця і душі співаючи опісля заінтоноване для нього парохом о. Антоном Борсою „Многая літа!"

„Ню Йорк Таймс" про Шевченківські святкування в Києві

Ню Йорк. — "The New York Times" з 31 травня ц.р. подає з Києва під датою 27-го травня таку ширшу вістку, яку написав його кореспондент Теодор Шабад:

„Ця українська столиця знаходиться посередині святкувань у честь Тараса Шевченка, українського національного поета з 19-го сторіччя, з нагоди 150-ої річниці його народження. З густим вусом і суворим обличчям портрети поета, добре відомі кожному совєтському школяреві, видніють скрізь у місті, в якому оперний театр, університет, головна вулиця, кінотеатр й інші установи названі його іменем. Хоч дата роковин насправді припадала на минулий березень і крайова преса відзначила вже тоді ту нагоду пропам'ятними статтями, святкування у Києві відкладено аж дотепер, щоб використати весняну погоду, — пояснюють урядові чинники. Хтось з ювілейного Шевченківського Комітету забув повідомити про це метеорологічну стацію і ось вернулися знову холод та сірина березневого небозводу. Проте, урочисті збори відкрились, як було заповіджено, в парадній залі Верховного Совєту (парляменту) Української Республіки у формі спільного пленарного засідання Союзу Совєтських Письменників і Спілки Письменників України.

Константин Федін, Ніколай Тіхонов і інші письменницькі світочі з усіх совєтських республік прославляли Шевченка, який був бунтарем проти царської влади, як „революціонера і демократа". З очевидним натяком на підкреслювання українськими еміґрантами націоналістичних елементів в творах Шевченка Тіхонов заявив, що „заокеанські фальсифікатори" пробують зробити з поета знаряддя холодної війни. Казахський поет Абділка Тажібаєв, який переклав Шевченка на казахську мову, сказав, що поет, якого царська влада прогнала була в Казахстан, був ближчий казахам, як будь-якому іншому народові в Совєтському Союзі, за вийнятком, очевидно, українців, — додав поет з куртуазії до господарів. Він подарував зібранню величкий казахський килим, в якому був витканий портрет українського поета. Святкування, з підкреслюванням міжнародної популярности Шевченка і „приязни" між совєтськими народами — були очевидячки заплановані так, щоб поменшити українські націоналістичні вартості його творів. Щоб підкреслити це, українці видали одну з найбільш відомих його поем, „Заповіт", в 55-ох мовах, з яких 29 вживається в Совєтському Союзі. Поема закінчується закликом:

І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Не злим, тихим словом"

— закінчує своє повідомлення "The New York Times". Повідомлення має два заголовки: „Київ вшановує поета, який поборював царя" і „Українського націоналіста величають під час публічних церемоній".

У ГОНОЛЮЛЮ ІДУТЬ НАРАДИ ПРО СИТУАЦІЮ В ПІВДЕННІЙ АЗІЇ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР РАСК КОНФЕРУВАВ В ІНДІЇ, СІЯМІ І ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ З ТАМОШНІМИ ЛІДЕРАМИ

Гонолюлю, Гаваї. — На Гаваях, в Гонолюлю, відбувається в понеділок і вівторок, 1 і 2 червня ц. р., велика конференція керівних американських державних мужів з участю високих військовиків про загрозливу ситуацію, яка склалася в Південній Азії внаслідку комуністичної аґресії в Південному В'єтнамі і в Ляосі. Цю конференцію попередили наради, ведені державним секретарем Діном Раском в столиці Індії, Ню Делі, куди він прилетів в минулу п'ятницю на похорон померлого індійського прем'єра Джавагарлала Неру, а також його пізніші наради, ведені в столицях Сіяму і Південного В'єтнаму. В Ню Делі Раск мав довгу розмову, між іншим, з совєтським віце-прем'єром Алексєєм Косиґіним на „чаю" в совєтській амбасаді. Косиґін прилетів до Ню Делі також на похорон Неру. За пресовими інформаціями, їхня розмова стосувалася різних дипломатичних заходів в справі припинення громадянської війни в Ляосі. Комуністичні країни хочуть нової 14-членної конференції, яка була б своєрідним повторенням тої, що відбулася в 1962 році і ґарантувала тоді Ляосові непорушність, неподільність і невтральність. Наступ комуністичних членів коаліційного і невтрального уряду Суванни Фуми знівечив той Женевський договір. Суванна Фума і ЗДА погоджуються на таку нову конференцію під умовою, що комуністичне військо заверне на позиції з-перед 16 травня ц. р., себто дня, коли воно повело наступ проти державного невтрального війська. З свого боку ЗДА запропонували повести „консультації" амбасадорів отих 14-х країн в столиці Ляосу Вієнціяні, але комуністичні держави — Комуністичний Китай, Північний В'єтнам і СССР — відмовились, а за ними відмовилась і Франція. Знову ж Польща запропонувала перевести в Женеві наради 6-х держав, включно з 3-ма членами Міжнародної Контрольної Комісії, отже, з виключенням Комуністичного Китаю, що сильно розгнівало Пейпінґ, який негайно натаврував той проєкт. Британія, яка разом з СССР була „спонзором" Женевської конференції з 1962 р., звернулась до Москви, щоб вона виразно натаврувала наступ комуністичного війська табору Патет Ляо в Ляосі, що поставило Москву в незручну ситуацію з уваги на кампанію проти неї збоку Пейпінґу, як нібито уґодовецького партнера „імперіялістів".

До Ню Делі прилетів з Лондону асистент державного секретаря для справ Далекого Сходу, Вільям Банді. Разом з ним, асистентом для справ Південної Азії Філіпсом Тальботом, амбасадором в Сіямі Ґрагамом Мартіном і заступником амбасадора в Ляосі Філіпом Чадберном Раск перевів в столиці Сіяму Банґкоку наради з тамошнім прем'єром Таною Кітікагорном, міністром закордонних справ Танатом Хоманом і високими сіямськими старшинами. Відтіль вони полетіли до столиці Південного В'єтнаму Сайґону, де нараджувались з тамошнім прем'єром генералом Нгуєном Ханом. З Сайґону Дін Раск полетів на Гонолюлю, при чому його почет збільшився на амбасадора Генрі Кебота Ладжа і команданта американських військ в Південному В'єтнамі, генерала В. С. Вестморленда.

Тим часом до Гонолюлю прилетіли просто з Вашинґтону секретар оборони Роберт МекНамара, голова шефів об'єднаних штабів генерал Максвелл Тейлор, директор Центральної розвідчої аґенції Джон Мек Кон, ген. Андрю Ґудпейстер і ще кілька інших високих урядовців Державного Департаменту та Секретаріяту Оборони. На Гаваях очікував їх командант американської фльоти на Тихому океані, адмірал Гаррі Д. Фелт. В Гонолюлю мають прийняти постанови, що їх предложать Президентові в справі дальшої політики і тактики ЗДА у відношенні не тільки до Південного В'єтнаму і Ляосу, але й Сіяму, Бірми та Маляйзії, себто цілого Півдня Азії, загроженого комуністичною аґресією.

Хрущов твердить, що штучні сателіти СССР сфотографували споруди ЗДА

Париж. — Нікита Хрущов запевняв американського політика й ученого Вільяма Бентона, що совєтські штучні сателіти зробили світлини з усіх найголовніших американських військових споруд. Він висловив готовість показати ті світлини Бентонові та президентові Джансонові і запитав: „чому ми не могли б обмінятись такими світлинами", натякнувши на це, що совєтські керівні кола рахуються з тим, що й американські сателіти перевели таку саму місію над совєтською територією. Вільям Бентон, колишній сенатор, тепер головний представник ЗДА в ЮНЕСКУ (Рада Об'єднаних Націй для справ виховання, науки, і культури), є головою видавничої спілки, що видає Енциклопедію Британніку. Хрущов висловлював перед ним свій острах, що американські стежні лети над Кубою можуть довести до нової міжнародної кризи, при чому покликався на те, що „ані през. Джансон ані я не хочемо війни". Він твердив, що Америка не потребує тих летів над Кубою для військових цілей, бо може і так фотографувати все з космічних сателітів.

У СВІТІ

● **У Південному В'єтнамі,** в його столиці Сайґоні, 200,000 осіб взяли участь в святкуваннях 2,508-их роковин народження Будди. Відсутність на тому святі буддистів американського амбасадора Генрі Кебота Ладжа і прем'єра Нгуєна Хана вважають за доказ погіршення відносин між теперішнім південно-в'єтнамським урядом і буддистами.

● **З Італії** переїхала до Тунісії, до північної Африки, американська 5-членна археологічна комісія під проводом Віктора фон Гаґена, яка розслідкує систему староримських шляхів, розбудовану за існування античної римської імперії. Ця Комісія вже докладно визначила мапу шляху від Віа Аппія в Римі до Бріндізі, а далі дослідкуватиме в Північній Африці.

● **Нікіта Хрущов** подорожуватиме в червні і липні по Скандинавії. Від 16 до 21 червня буде в Данії, від 22 до 27 червня в Швеції, і від 29 червня до 4 липня в Норвеґії. В усіх тих країнах люди вже тепер мріють про те, щоб якнайшвидше проминула та візита і щоб вони більше Хрущова у себе не бачили.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Джавагарлал Неру

Ще в п'ятницю 22-го травня індійський прем'єр Джавагарлал Неру заявив у парляменті на інтерпеляцію, кого й коли він визначить на свого заступника: „Я ще не збираюся вмирати". Через п'ять днів після того його не стало. І хоч уже той запит в парляменті свідчив про неспокій в індійській верхівці щодо стану здоров'я Неру, саме тугість і впертість, з якою він тримався життя і державних справ, — підсилили враження страшного удару, що його зазнав індійський нарід.

Кажуть, що правильно зрозуміти Неру було так трудно, як трудно зрозуміти Індію. 350 000 000 народу з клубком мов, рас, культур, віровизнань і традицій, перетворюваних на швидку руку в одностайну націю, в одну з найбільших азійських держав, — це дійсно несамовите тло, на якому виділа постать Неру. Психіка і світогляд Неру, потомка багатого й освіченого індійського роду, вихованця британських шкіл, визнавця філософії ґандизму, націоналіста, демократа, соціяліста — були синтезою різних взаємосуперечних течій. Від часу постання індійської державної суверенности, повних 17 років, Неру був насправі диктатором: він був прем'єром, але водночас й формально міністром військових справ; він керував закордонною політикою Індії та економічним плянуванням і був головою керівної Конґресової партії, отже ніяке рішення в будь-якій важливішій справі не могло відбутися без відома і згоди Неру. Але водночас він уперто й рішуче відмовлявся ввести в Індії провідницьку систему. Неру поставив за ціль свого життя — перетворити 350-мільйонову етнічну гущу в новітню націю і в новітню демократичну державу. І тому він увів в Індії західню демократично - парляментарну систему, не спокусившися на диктаторство, на яке спокусилось стільки інших азійсько - африканських лідерів.

Тому він усіх їх високо переріс і здобув собі великий авторитет в цілому так званому невтралістичному таборі. Провівши 12 років у британських в'язницях за участь у визвольній боротьбі Індії, Неру, природньо, був ворогом імперіялізму та колоніялізму та звеличував невтральність у післявоєнній добі холодної війни. Отож, щоб доказати незалежність своєї думки і політики, доказати ніби свою об'єктивність, — став він одним із перших адвокатів визнання комуністичного Китаю та прийняття його до Об'єднаних Націй. Він підписав із Чу Енласм „5 пунктів коекзистенції" і в своїй льояльності у відношенні до Москви посунувся аж так далеко, що мовчав, коли совєтські танки здавили мадярську революцію... Аж коли комуністичний Китай вдерся в гімалайські провінції Індії й окупував круглo 40 000 кв. миль індійської території, Неру зрозумів, що бути невтральним неможливо, коли сусідом є аґресивна комуністична країна. Тоді він звернувся за військовою допомогою до ЗДА й Британії, постаравшись для рівноваги дістати її частинно також від СССР. І тоді також він відпекався свого дорадника в закордонно - політичних справах червоного Крішни Менона.

Джавагарлал Неру робив, очевидно, у своїй державній кар'єрі багато важких помилок. Але це була людина великого формату, і всі його противники та всі претенденти на наслідство по ньому одностайно признавали й признають, що нема йому рівного в Індії. Коли існує теорія, що „нема незаступних людей", то водночас правдою також є те, що десяток малих людей не всилі заступити одної великої.

40 мікрофонів і коекзистенція

„Совєтський Союз, який подавав і подає народам Африки, Азії і Латинської Америки допомогу в боротьбі за звільнення, простягає їм братерську руку".. читаємо в московській „Правде" з 21-го травня. У так. званих „першотравневих привітах" компартії й совєтського уряду декілька разів згадано, що Совєтський Союз подавав і буде подавати „братню руку" всім народам у їхній боротьбі „за національне і соціяльне визволення". Останні події в Ляосі й Південному В'єтнамі, в „невтральній" Камбоджі, де вишколюються й відпочивають комуністичні загони, нещодавно викриті підривні заходи комуністів у велетенській Бразилії — все це свідчить про незмінну політику Москви. Але сучасні фронти лежать не лише в Ляосі, себто там, де гудуть гармати. Фронтів є багато, і вони дуже різноманітні: від американського „друга Хрущова", мільйонера Ітона до докладно обдуманого в Кремлі і докладно заплянованого „культурного обміну". Ті фронти проходять і місцями поселення українців у західньому світі. Хіба не внаслідок хитро задуманого комуністичного наступу з'явився ось хоча б такий лист українця з Англії, Михайла Габорака в київській „Літературній Україні" з 22 травня: „Шевченківську виставку... листівки, книжки — все це ми одержали. Кімнату, в якій вона буде розташована, люб'язно дало місцеве Товариство англо - радянської дружби. На відкритті виставки виступлять з промовами наші земляки-українці та один із англійських товаришів — від Товариства англо - радянської дружби. Чекаємо гостей з сусідніх міст".

До всіх різноманітних фронтів „коекзистенції" треба ще додати 40 мікрофонів, які впродовж років виловлювали кожне слово сказане в американській амбасаді в Москві. Знайдено 40, а скільки їх ще не знайдено, тих підступно розставлених ушей комуністичних розвідників? Але американська політика вперто тримається політики коекзистенції з комуністичним світом, а в кращому випадку — політики стримування комуністичних атак. З принципу стримування випливає і те, що Західній світ не виявляє власної ініціятиви, лише немов би пливе за подіями. Кинуть комуністи більші сили в Ляосі — лише тоді активізіються антикомуністичні сили, поспішно посилається збільшена воєнна допомога. Така політика нагадує припізнений виїзд пожежних команд, коли пожежу вже важко взяти під контролю.

У цій тривожній дійсності всіх прихильникам коекзистенції із червоними злочинцями може допомогти прозріти в першу чергу таки сам Хрущов. Промовляючи 20-го травня в Єгипті, він сказав арабам: „Надра ваших земель багаті, але здебільшого цими багатствами розпоряджаються імперіялісти, колонізатори". А ще 12 травня цей ініціятор „мирного співіснування" звернувся до Національних Зборів Об'єднаної Арабської Республіки з такими словами: „Ми даємо зброю тим, хто звертається до нас за допомогою в справедливій боротьбі за досягнення національної незалежности. Ми даємо зброю для святої справи визволення народів... Ні на йоту не відступаючи від своїх принципів мирного співіснування, ми гордимося тим, що борцям за незалежність добре послужила і ще послужить наша зброя". („Правда" з 12 травня). Москва, що поневолила стільки народів, виступає в ролі визвольника народів! Перепачковуючи зброю, підтримуючи війни і заколоти, встановлюючи таємні мікрофони, Москва все це називає „мирним співіснуванням".

Улас Самчук

ЦАР-ГОЛОД

Знов невідомо котрий раз за чергою світова преса зарясніла звідомленнями пра загрозливу недостачу харчів в СССР, а передусім недостачу „хліба нашого щоденного". Це, розуміється, ніяка новина в тому просторі, але коли за царів це було лише спорадичним, льокальним явищем, спричиненим якимсь стихійним лихом, то за панування комуністичної партії це стало, парафразуючи відомий маніфест Карла Маркса, марою, яка ось уже скоро пів століття бродить всюди там, де всевладно господарять доктрини творців тієї дивовижної системи.

Треба дивуватися, з якою невблаганною послідовністю переслідує цей фатум тих жорстоких мрійників сливе від того самого часу, коли вони взяли до рук свій червоний прапор і виявили бажання керувати народами, державами і цілим світом. Ще за років їх першої революції, куди тільки і коли не вривалися їх полки, за ними вслід, як невід'ємна їх тінь, вривався також буревійний голод. Харчі зникали на очах, як сніг на сонці. Люди ховали їх, як скарби, закопували в землю, несучи за це тяжкі кари. Боротьба за хліб ставала їх другою природою, ставала основною проблемою їх буття, яка з безнастанною послідовністю виповняла ввесь їх час. Знані двадцяті роки, знані тридцяті роки, знані сорокові роки... Довга хроніка масових, стихійних голодових катастроф з катаклізмом 1932-33 років на чолі. З висоти майбутніх років це виглядатиме, як ряд єгипетських пірамід, збудованих для хвали ненаситних комуністичних богів.

Розуміється, що було безліч вимовок і причин, чому так сталося. Була, мовляв, революція, був фатальний недорід, була колективізація, була ворожа навала... А головне — був всемогутній шкідник, „лютий ворог народу" — куркуль.

Але все це минуло. Прийшли післявоєнні роки. Червона армія розгромила всіх ворогів. За межами СССР буяє добробут, на полях виростає забагато хліба, в садах забагато овочів, в городах забагато городини. Здавалося б, нема більше ніяких причин чому б, нарешті, і в Совєтському Союзі не почало буяти. Ну, колективізація, ну комунізм, алеж земля є земля і' стало її не менше, а більше. Чому б вона мала не родити?..

Але Совєтський Союз лежить на зачарованому місці. Увесь той світовий патетичний, повоєнний добробут з педантичною послідовністю чомусь оминув той простір. Не допомогла баляда про кукурудзу, не допомогли цілинні землі, не допомогли п'ятилітки і семилітки. Не допомогли обіцянки взагалі. На сорок п'ятому році „перемог пролетаріяту" знов таки постала проблема: або „справжній син народу" Нікіта Сергійович вернеться до „проклятих часів культу особи" і змусить свій народ вмирати з голоду, прославляючи „щасливе і радісне життя", або звернеться він до тричі проклятих капіталістів за рятунком. Врятували ж під Сталінґрадом, під Москвою, під Ленінґрадом, чому б не врятували вони тепер від голоду.

Хрущов вибрав цей другий шлях, і сотні мільйонів тонн канадійської та американської пшениці поплили через синій океан до берегів „країни рад і соціялізму". І поки Хрущов, роз'їжджаючи по світі, безугаву оповідав свою привабливу казку про мадярський гуляш і повні шлунки єгиптян, фармери Саскачевану, Манітоби, Альберти випорожняли з елеваторів свої залежані запаси і наповняли свої банкові конта.

І чому справді, як якесь суворе математичне правило, скрізь там, де вселяється комунізм, автоматично зникає хліб? Чому ці дві стихії не можуть співжити? СССР, Китай, Куба, союзні республіки, сателіти...

Відповідь на це, ще перед Леніним, пробував дати Достоєвський. Він настирливо твердив, що „для них і земля не захоче родити", але Достоєвський був лише письменник, містик, злобна людина. Ленін твердив, що „кожна кухарка може управляти державою", і що коли на світі є наймити, пролетарі, голота, то це лиш „продукт соціяльного устрою", а тому зміни устрій, зміни місця, викинь господаря, а посади наймита і „тогда уж музика пайдьот нє та".

Зворушлива картина! Господаря змінили. Його випекли гарячим залізом до сьомого покоління. Його місце всевладно зайняв наймит у тих його різних виглядах — кар'єрист, лінюх, бюрократ і взагалі справжня совєтська людина, яка, одначе, як вогню, уникала колгоспу, а як попадала до нього, то виключно на тепле місце якогось „представника партії". Партія — це те слово, яке зачарувало, заморозило землю і обернуло її в невразливий камінь. Маркс і Ленін, які не могли відрізнити вівса від ячменю, стали аґрономами. Господар, куркуль, „глитай" або „павук", відійшли в небуття. Казка скінчилася. Якраз за Достоєвським.

А тому навіть драматург Олександер Корнійчук на якомусь там році революції у своїй драмі „Крила" твердить: „Ми віддаємо сільське господарство, ніби катові на розтерзання, ... рабів, а за наших предків ним займалися найліпші люди і найліпшим способом".

Що за чарівна патетика! А-ле чи допоможуть тут навіть дуже мелодраматичні слова, коли всі ті предки давно виметені „залізною мітлою пролетаріяту", а на всіх тронах царюють Маркс, Ленін, Хрущов, партія.

Розуміється, зайшли зміни: солдат, пагони, судар і взагалі „відлига", але як довго не змінять наймита на господаря, як довго не віддадуть назад землю тим, кому вона належить, так довго це буде лише дуже несимпатичний фарс господарства, з якого матимуть користь... канадійські фармери. Але чому б українським фармерам не появитися також в Україні, де може родити багаті врожаї гарна, пахуча, золота пшениця? Замість бур'янів, замість плянів, замість виконання і перевиконання! І незмінного, страшного Царя-Голоду!

КОМУНІЗМ І НАЦІОНАЛЬНА ГОРДІСТЬ

Кореспондент „Нюзвіку", Елдон Ґріффітс, відбувши недавно кількатижневу подорож по країнах Східньої Европи, в своїх спостереженнях прийшов до висновку, що ці уярмлені Москвою країни переходять щораз виразнішу еволюцію — в сторону від Москви.

Східня Німеччина, — пише Ґріффітс, — все ще московська маріонетка і поліційна держава. Але Москві вже ніяк не вдається об'єднати війська східньоевропейських країн у Варшавському пакті, а їхні економіки в КОМЕКОН'і. „Східні европейці, — сказав Ґріффітсові один західній амбасадор, — є тепер у своїй більшості буржуазними націоналістами. Комуністичного моноліта вже не існує".

Ще недавно слухняні виконавці наказів Москви, східньоевропейські країни, — пише Ґріффітс, — „намацують" новий соціяльний устрій і шукають національної незалежности. Цей новий світ, на думку автора, щойно формується, але вже тепер видно, що в недалекій майбутності може стати він комбінацією прикмет комуністичної економіки і західньої демократії.

Східня Европа швидким темпом індустріялізується. В останньому десятилітті понад 20 000 000 людей переселилось із сільських районів до великих міст. Її промисловість продукує в три рази більше товарів, як продукувала перед війною. Польща випередила Францію як третій продуцент вугілля (115 000 000 тонн у 1963-му році).

Маркс і Ленін вважали, що упромисловлення і загальна освіта комунізують свідомість населення. Дійсність це рішуче заперечує. Після 20 років комуністичної індоктринації, переважна більшість людей в Східній Европі все ще не стали прихильниками комунізму. Вони вірять більше західнім радіопересиланням, як партійній пропаґанді. Молодь закінчує школи, але не сприймає Марксового „Капіталу". Проте, не відчувається там виразного бажання робити революцію, — загально панує індеферентність. Коли автор питав молодих поляків, що вони думають про комуністичну партію, найчастішою відповіддю було: „Це не моя справа". Проте, один адвокат ... займають у нас партійці". Один польський журналіст сказав авторові: „Лише вулиці у нас належать комуністичній партії".

Серед професіоналістів і технічних робітників панують настрої, що їх ніяк не можна назвати комуністичними. Адам Р., середньої ранґи службовець у польському міністерстві, заявив: „Перед війною я міг поїхати до Парижу в гарному, пошитому в Польщі костюмі і виглядав як европеєць. Тепер я соромлюся свого власного вигляду. Цей службовець працює 70 годин на тиждень і заробляє 4 000 злотих на місяць (167 долярів — висока платня за польським стандартом). Розмову з автором закінчив він такою тирадою: „15 років я старався бути ентузіястом. Я вірив у революцію. Але чим більше придивляюсь до комуністичної практики, тим менше вона мені подобається".

Подібні, як в Адама Р., настрої дуже непокоять комуністичних лідерів в усій Східній Европі. Бо від усіх цих людей — техніків, інженерів, службовців — залежать успіх чи неуспіх комуністичного експерименту. Комуністи знають, що свою ідеологію вони вже не захоплять цих людей. Вони також переконалися, що спроби тероризувати їх натрапляють на небезпечний спротив.

І це більше, як будь-що інше, змушує уряди східньоевропейських країн дещо лібералізувати режими. Цей процес почався, як відомо, із смертю Сталіна. Одним з його ранніх проявів було звільнення з в'язниці Ґомулка навесні 1965-го року. Жертва сталінізму, покараний за „національний ухил", Ґомулка здобув собі популярність, замаскувавши комунізм націоналізмом. Він повисилав з Польщі совєтських „дорадників", приборкав таємну поліцію, поклав кінець примусовій колективізації, після чого 90% селян вийшло з колгоспів, і звернув увагу на поліпшення життьового стандарту населення. Жадна з Ґомулчиних реформ не змінила суттєвого характеру комуністичної держави, хоч більшість поляків уважають, що політичний режим у їхній країні тепер більше націоналістичний, як комуністичний, більше прагматичний, як доктринальний.

Один західний дипломат сказав Ґріффітсові: „Поляки переконані, що їхній приклад спонукає Хрущова завертати до нового роду комунізму, у близькому контакті із Заходом".

Такого ж типу „національний" і „европейський" комунізм оформлюється на Мадярщині. Там десталінізація досягла свого вершка в революції 1956 року. Тоді Кадара, який здушив був революційний вибух совєтськими танками і вимордував по тюрмах сотні юнаків, схоплених на барикадах, представляли як потвору в людській подобі. Відтоді Кадар „змінився" і тепер він представляє сам себе як найбільш ліберального червоного правителя в Східній Европі.

На летовищі в Будапешті урядовець з міністерства закордонної торгівлі вітає британського бизнесмена. Коли вони їдуть автом до столиці, на дорозі робітник, що направляє асфальтований шлях, вимахує червоним прапорцем, попереджаючи шофера, щоб сповільнив швидкість. Бизнесмен завважує: „Я бачу, що ви ще маєте червоні прапори", — „Так, маємо, — відповідає урядовець, — але тільки маленькі".

Компартія на Мадярщині — всесильна, але ту свою силу не виставляє вона напоказ. У 1963 році 70 000 мадяр провели свої вакації в Західній Европі. В кабаретах із сцени можна почути двозначні дотепи на тему совєтсько - китайської сварні. В державній телевізії дуже популярною є 15-хвилинна програма „Це не подобається", в якій іноді гостро й дотепно критикується владу.

В Румунії і Болгарії аналогічні процеси відбуваються значно повільніше, Але найгостріше гамується їх у Чехо-Словаччині, найбільш індустріялізованій країні Східньої Европи, під непохитним сталіністом Новотним. Деякі західні експерти вважають, що коли його усунути з провідного становища, „приплив" лібералізації відразу ж охопить цілу країну. І це означатиме кінець „старомодного" комунізму в Центральній Европі. Бо Чехія так само, як Польща і Мадярщина, тяжить до Заходу.

Процес „озахіднювання" — це одна велика зміна, яку переходить Східня Европа. Близько мільйона західніх европейців щороку їдуть у східні країни. Від східнього Берліну до болгарського Пловдіву поїзди, літаки й готелі переповнені британськими комерсантами, німецькими інженерами. Торговельна „офензива" роздирає залізну заслону. Британський Імперіяльний Хемічний промисл експортує тепер до комуністичних країн більше, як до ЗДА. Французько-британське товариство будує за $40 000 000 величезну сталеварню в Румунії. На американській автомобільній виставці в Букарешті тисячі румунів продерлися крізь поліційні бар'єри, щоб поглянути на останні моделі авт.

Крутий зворот до Заходу підсилюється серед східніх европейців зростаючим почуттям невдоволення супроти СССР, який задовго експлуатує Східню Европу.

Коли Ґріффітс запитав болгарського інженера, для чого будують у Болгарії ту величезну сталеварню, якщо СССР може постачати потрібну кількість металу, інженер відповів: „Ми не хочемо залежати від будь-кого". А коли Москва запропонувала була Румунії зменшити інвестиції у важкий промисл і збільшити їх у сільське господарство, румунський міністер торгівлі відверто закинув Москві „брак поваги до прав, інтересів і суверенітету Румунії".

В обличчі всіх цих фактів, — стверджує Ґріффітс, — Москва усвідомлює конечність компромісу із східньоевропейським націоналізмом. І вже тепер почути з уст її відпоручників погрози „розчавити буржуазний сепаратизм", — сталінський термін на означення національної гордости. „Стародавні факти історії і географії в рішучій формі дають про себе знати, — сказав Ґріффітсові один учитель, — і тому комуністи стараються переписати наново марксизм - ленінізм, достосовуючи його до національної гордости".

Совєтсько - китайський конфлікт ці процеси приспішує, бо пейпінґська версія комунізму, що старається привернути сталінізм, лякає східних европейців більше, як НАТО. Майже всі без винятку комуністичні лідери Східньої Европи бажають „перемир'я" в холодній війні. Щождо населення східньоевропейських країн, то в абсолютно переважаючій більшості є воно, на думку автора, — немовби редиска: рожеве іззовні і біле всередині. Воно залишилося в глибині своєї душі із Заходом.

В. С-ко

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у ЗДА

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

(ДО 150-ЛІТТЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

(II)

Юрій Перхорович

Т. Г. ШЕВЧЕНКО НА ВОЛИНІ

З Вишневця Шевченко поїхав до Почаєва, де був уже 20 жовтня. Згідно з наказом зробив малюнки (акварель) Почаївської Лаври, які збереглися: вигляд Лаври з півдня, з західнього боку, зсередини та краєвид з тераси Лаври. Крім того маємо два шкіци: собору Лаври зсередини та з заходу[1].

Дальшу дорогу Шевченка можемо прослідкувати частинно на підставі повісти „Варнак". Вертаючись з Почаєва, Варнак оглядає у Крем'янці гору Бону, бачить будову Крем'янецького лiцею й з великою пошаною говорить про Чацького та його працю. З цього можемо зробити висновок, що Шевченко був у Крем'янці й мешкав у польській родині, від якої мав прихильні для Чацького інформації.

З Крем'янця через Птичу, Вербу (теперішньої дороги через Смигу, Страклів ще не було) поїхав Шевченко до Дубна. Думка д-ра В. Щурата, Вол. Дорошенка та інших, що з Почаєва Шевченко завернув до Берестечка, бо опис поля битви у вірші „Ой чого ж ти почорніло, зеленеє поле" „лише безпосередністю обсервації", нам видається неправдоподібною До часу, коли побойовище було упорядковано почаївським архімандритом Віталієм (1909), поле було густо вкрите черепами і кістками поляглих козаків, що робило незатерте враження. Річ неправдоподібна, щоб Шевченко не згадав про ці кістки. Крім того треба звернути увагу на слова вірша:

Круг містечка Берестечка
На чотири милі
Мене славні запорожці
Своїм трупом вкрили.

Бій відбувся між Берестечком і с. Пляшевою, над річкою Пляшевкою, 4 клм. на схід від Берестечка, але ніяк не „4 милі круг".

Берестечко було збоку подорожі Шевченка, далеко на захід, над Стирем. Певно, що Шевченко був у Вишневці, Почаєві, Крем'янці, в околиці Дубно-Верба. Якщо припустити, що з Почаєва поїхав до Берестечка, то мусів вертатися біля 52 клм. на схід до Крем'янця, не зважаючи на те, що мав простий шлях до Ковеля через Боремель лівим (західнім) берегом Стиру.

Якщо прийняти, що Шевченко поїхав до Берестечка з Крем'янця, то шлях провадив на Рудню, Теслугів. З Рудні теж видно на обрії сині гори, наче вали, про які є згадка у „Варнаку", але там нема лісу взагалі, а сусідня Михайлівка має вже ліси соснові, а не дубові. Щоб дістатися з Берестечка до околиці Дубно-Верба, мусів Шевченко знов вертатись на схід без ніякої потреби, бо не мав там жадних об'єктів до зарисовки і взагалі нічого, що могло б його цікавити. Тому відвідини Шевченком Берестечка треба поставити під сумнів.

Вірш „Ой чого ти почорніло..." міг бути написаний або під впливом Костомарова, який Берестечком дуже цікавився, або якоїсь народної пісні, яку, можливо, Шевченко чув, а може й записав, під час подорожі по Волині.

Їдучи з Крем'янця, як подає (без вказання джерел) Петро Медведик, Шевченко завітав до поблизької Білої Криниці, де слухав оповідання про ватажків гайдамацького пов... безпосередністю обсервації", нам видається неправдоподіб... через околицю Дубно-Верба знаходимо в повісті „Варнак". Товариші привозять хворого отамана на хутір до ворожки й там лишають. Хутір знаходився біля Дубна в дубовому лісі. Серед лісу була просіка, через яку синіли в далечині, наче вали, відноги Карпат. Коли Варнак видужав, дід, чоловік ворожки, випровадив його на шлях до Почаєва.

Цей опис справді відповідає околиці Дубна. По дорозі до Крем'янця-Почаєва в околиці Смиги і Синідубів (Семідуби) й досі знаходяться великі дубові та кленові ліси. На обрії, якщо глянемо з шоси Дубно-Радивилів (Красноармейск) в напрямі Почаєва, синіють, наче вали, гори, про які давніше думали, що то відноги Карпат (у дійсності не так). Поруч — дорога на Почаїв.

Опис околиці у „Варнаку" цілком відповідає околиці м-ка Верби й міг бути зроблений тільки з безпосереднього спостереження.

З Дубна, на нашу думку, Шевченко „трактом" на Ярославичі поїхав до Луцька. Думка деяких авторів, що він через Остріг, Корець поїхав до Житомира навряд чи належно обґрунтована. Передусім виходило б, що ця подорож тривала задовго, — від 20 жовтня в Почаєві до кінця листопада в Житомирі — приблизно 320 клм., це вимагало б не більш 6 днів. Згадка у повісті, що серед кривівок Варнака був льох між Заславом і Острогом, на нашу думку, свідчить проти побуту Шевченка у Острозі, де досі вперто говорять про підземний льох (перехід) з Острога до Заслава (35 клм.). У вузькому коридорі ніяких складів, як то каже Варнак, бути не могло. Так само, згідно з леґендою, льох цей старший за гайдамацькі часи.

Про подорож до Осстрога належить сказати те саме, що й про подорож до Берестечка. Остріг не був по дорозі з Крем'янця до Луцька-Ковля: Треба завернути на схід 60 клм.[10] та знов вернутись на шлях — разом 120 клм., а якби ще Шевченко відвідав Берестечко, то це разом становило би більш 200 клм. зайвих. У Крем'янці Шевченко мав ще перед собою дорогу приблизно 702 клм.[11] Була осінь, коли навіть невеликий дощ міг зробити шляхи майже непроїзними, тому не приходиться припускати, щоб Шевченко ризикував затягнути подорож і дочекатись грязюки десь далеко від Києва.

З Дубна, як згадано, Шевченко мусів їхати до Луцька. Про його побут там досі нема жадних писаних пам'яток. Маємо лише ніде не опубліковане оповідання-спогад одного з колишніх працівників Волинського Обласного Краєзнавчого Музею в Луцьку, який заслуговує на довір'я[12].

Після заняття м. Луцька совєтським військом восени 1939 р., до Волинського Краєзнавчого Музею (так він називався за Польщі) один з працівників цього музею, археолог, поляк за національністю, Зиґмунт Лєський, приніс невідомі рисунки Тараса Шевченка. Це були шкіци людських постатей, дерев і будинків з підписом Шевченка, але, здається, без дати, виконані лискучим олівцем на двох аркушах сіро-жовтавого рисункового паперу, формату дещо більшого, ніж зшиток.

Передаючи до Музею рисунки, З. Лєський сказав, що передати їх просила особа, яка не бажає виявити свого прізвища. Хто це був — невідомо. Лєський знав, від кого ті рисунки походять, але про це нікому з працівників не сказав.

Рисунки З. Лєський віддав до Музею тоді, коли Музей фактично не мав директора. Коли ж внедовзі прибув новопризначений директор В. С., що був попередньо директором окружного музею десь недалеко Москви, рисунки були йому передані, і він сховав їх до свого бюрка.

---

[1] Тарас Шевченко, Мистецька спадщина. Київ 1961. Т. І-ий, кн. І-ша, рис. 148, 149, 150, 151. Кн. ІІ-га, рис. 331, 332.

[5] Подорожуючим у службових справах міські уряди („городничий") приділювали нічліг у заможних мешканців за винятком духовних, учителів, урядовців. В ті часи міщанство волинських міст (українське) було убоге і нечисленне, а головну масу становили поляки.

[6] Вол. Дорошенко, Там само.

[7] Петро Медведик, „Перебування Т. Г. Шевченка на західньоукраїнських землях", „Жовтень". Львів 1961, ч. 3, ст. 130.

[8] Назви без дужок — народні, в дужках — урядові.

[9] Напр., згадана стаття Петра Медведика.

[10] Н. Теодоровичъ. Историко-статистическое описанiе церквей и приходовъ Волынск. епархiи. Т. II, ст. 911. Дермань отъ Дубно 36 верстъ, отъ Острога 20.

[11] Від Крем'янця до Сикуня приблизно 190 клм. Від Сикуня, за Теодоровичем, до Житомира 36 2версти, з Житомира до Києва 128 і 3/4, Всього біля 702 клм.

[12] Автор не дозволив оприлюднити свого прізвища. Підписаний ним текст спогаду знаходиться в Музеї-Архіві Української Вільної Академії Наук у ЗДА.

Свято Героїнь в Боффало, Н. Й.

Окружна Рада Союзу Українок, яка очолює Відділи Амстердам, Боффало, Рочестер, Сиракюзи і Ютіка, влаштувала 17-го травня в Українському Домі „Дніпро" в Боффало окружне Свято Героїнь. Свято відкрила голова Окружної Ради п-ні Марія Когутяк з Ютики.

Програма в основному була виконана силами Сиракюз, Рочестеру і Боффала.

Доповідь — присвячену українським героїням — виголосила п-ні д-р Е. Єржківська з Сиракюз. Прелеґентка докладніше змалювала постать Ольги Басараб, від смерти якої в цьому році минуло 40 років. В дальших точках програми присутні мали змогу слухати чоловічого хору „Бурляки" з Боффала, деклямації п-ні Нілі Стецьків з Боффала, гри на п'яніно п-ни Люби Цегельської з Рочестеру, монологу „Львівська міщанка" в виконанні п-ні Ірини Лаврівської з Боффала, сольоспіву п-ні Галини Колодуб - Тимочко з Рочестеру і інсценізації за твором Лесі Українки „Грішниця" у постановці п-ні Лесі Лисак і п-ні Нілі Стельків та п-ні Теодозії Депутат (форт. супровід) — з Боффала.

Вся програма була дбайливо підготована і стояла на належному рівні.

Боффалійський Відділ СУ приймав замісцевих гостей на влаштованому таки в Домі „Дніпро" підвечірку. **М. Л.**

Відділи УНСоюзу стейту Коннектикат плянують ювілей

Ню Бритен, Конн. — В неділю 24-го травня 1964, тут в залі Горожанського Клюбу відбулися організаційні збори Стейтового Комітету УНСоюзу стейту Коннектикат, на яких основно обговорено плян великого союзового віча, яким Відділи цього стейту відмітять 70-річчя УНСоюзу. Віче відбудеться в т. зв. Шіцен Парку в Ню Бритен в неділю 16-го серпня ц. р. Організатори віча запрошують на нього все союзове членство, та свідоме громадянство стейту, не тільки щоб пошанувати 70 років праці УНСоюзу, але також, щоб виявити силу і активність української громади у своїому стейті. Організатори віча сподіваються, що загал українського громадянства візьме в ньому участь. На віче запрошено, як промовців, місцевого мейора, сенаторів та конґресменів стейту. Від УНСоюзу промовлятиме його головний пгредсідник Йосиф Лисогір. — На зборах обговорювано також участь українців місцевого стейту у відкритті пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні. Союзові секретарі по всіх більших місцевостях стейту активно займаються організацією виїзду громадянства до Вашинґтону 27-го червня ц. р. На зборах зложено звіт з цієї підготови, і побіжне обчислення виявляє, що 2,000 українців з Коннектикат візьмуть участь у вашинґтонському святі. Автобуси вже замовлені, а громадяни закінчують зголошення своєї участи. Зборами проводив голова стейтової союзової організації, професор коледжу в Ню Гейвені — Іван Телюк. Він склав звіт з праці Стейтового Комітету та закликав приявних до збільшеної активности у ювілейному році УНСоюзу та його патрона Шевченка. Секретарював секретар одного з Союзових Відділів та відомий діяч Василь Гіна з Ню Гейвену. Головний секретар УНСоюзу Ярослав Падох та головний радний УНСоюзу Ярослав Гук склали звіти з щойно закінченої сесії Головного Уряду на „Союзівці" та поінформували приявних про численні ухвали, спрямовані на дальший розвиток УНСоюзу в його ювілейному році та в роках наступних. Я. Падох дав огляд цьогорічної праці Відділів сейту. На призначену їм квоту 250 нових членів ці Відділи здобули досі 75 членів. Обговорено конечність активізації та получення трьох неактивних, невеликих Відділів в Ансонії, які від років репрезентує в Стейтовому Комітеті та на окружних зборах пані Прескович, касирка одного з місцевих Відділів. Головний секретар поінформував приявних, що незабаром їх стейт і місцеві Відділи відвідає ново - заанґажований обласний організатор на східні стейти ЗДА п. Степан Гавриш. Після доповідей головних урядовців УНСоюзу переведено дискусію, в якій взяли участь пп. Гомотюк, Гіна, Олійник, Галькевич, Романишин, інж. Троян, п. Прескович і ін. Приявні зобов'язалися докласти всіх старань до того, щоб в цьому ювілейному Союзовому році збільшити на 50 відсотків минулорічну працю для добра УНСоюзу та її успіхи.

Минулого року Відділи стейту придбали 225 нових членів. Цього року вони поставили собі як мету дійти до 350. У зборах взяли участь представники 10 найбільших Відділів з більших громад стейту.

● **З Британії відкликано** до Москви совєтського летунського атташе Фйодора Рум'янцева, якому британські власті обмежили були свободу рухів на час 90 днів.

З НАШИХ БУДНІВ

В ПОМИНКОВИЙ ДЕНЬ

На Службу Божу й Панахиду за душу сл. п. Івана Шкварка, яку відслужено минулого тижня в церкві св. Юра в Ню Йорку, в першу річницю смерти письменника, не явилось багато його друзів та земляків з Бібрецького повіту... Може причиною в тому була рання година і звичайний робочий день, що тільки горсточка людей прийшла спом'янути й помолитись за душу автора „Проклинаю". А може так йому судилось і зроду було написано насамоті жити, самітним помирати і самітним-опущеним залишитись і по смерті?..

Помер Іван Шкварко в неділю 12 травня 1963 року, в туберкульозній санаторії, в гірській закутині Тальгамі, і у підніжжя австрійських Альп. Смерть свою передбачав і свідомо до неї готовився. Останні його короткі, хаотичні листи та карточки з Тальгаму (з місяця березня м. р.), це фактично прощання зо світом, з друзями. До приятеля в Боффало покійний писав 14 березня 1963 р.:

„...Слабнуть вже мої сили (фізичні), пощерблені вже давно комплікаціями паралічу, ба й моральні сили, розгублені по тюрмах, в довголітніх поневірках на чужині, в боротьбі з усякими труднощами і в непевності „завтра"...

Не дурімо себе. Терпіння не конечно ублагороднює людину. Так погідні, навіть деколи дотепні листи до моїх друзів уступили місця вже не листам, а радше скаргам, гірким і трагічним...

Приятелів мав я чимало, по цілім світі розсіяних, але з бігом часу кудись вони геть розпорошились і за мене забули...

Я один, з почуттям, що не довго вже доведеться мені цей світ, бодай крізь вікно, оглядати. Лежу в ліжку і немає виглядів, що підведуся з нього.

А не відписував я Вам довго, бо не міг, у фізичному і духовому розумінні. Права рука лиш деколи послушна, а нерви — краще вже не говорити про них... Дожилися! — значить.

Простіть, що занедбавсь у дружньому і „земляцькому" розумінні. Але бачите — цього листа я почав іще тиждень тому писати.

Що ж?.. Йде весна (тут ще зима), йдуть Свята, нові настрої і надії. Коли згадаєте про мене, то зараз напишіть, бо вкоротці буде вже запізно..."

У неділю 12-го травня до обіда відвідав І. Шкварка, як звичайно, німецький католицький священик з парафії в Сенкт Ґеорґен, о. Вайнґартнер, з яким покійний жив у великій приязні. Виглядало так, що хворий якось заспокоївся, не нарікав на свою муку, на біль в поширених легенях, був погідний, зрівноважений. Врешті о. Вайнґартнер пригадав собі, що йому треба вертатися в містечко на Службу Божу. На відхідному відбулася між ними приблизно така розмова:

Священик: Ну, я вже мушу йти, бо неділя це для мене робочий день...

Шкварко: Я це розумію, але дуже вас прошу якмога скорше знов відвідати мене.

Священик: Алеж очевидно. Може зайду до вас завтра по обіді?

Шкварко (хвилину подумав, а тоді): Ні, я прошу вас зайти у вівторок, о годині 3-ій по обіді. Так буде найкраще.

Свяшеник: Дуже радо, бо й вівторок краще мені відповідає.

Шкварко: Отже зустрінемось напевно у вівторок, о третій годині!

З тим священик відійшов. Шкварко помер ще того самого дня, в неділю, а похорон відбувся у вівторок, точно о 3-ій годині після обіду, при чому ховав його той самий о. Вайнґартнер з парафії Сенкт Ґеорґен.

Так - то вони зустрілись в умовлений час... **Ікер**

Відбувся вечір, присвячений пам'яті поета Михайла Драй-Хмари

Ню Йорк. — У Літературно-Мистецькому Клюбі відбувся вечір, присвячений пам'яті замученого большевиками на засланні поета - неоклясика Михайла Драй - Хмари. Між присутніми були дружина і донька поета, заходами й коштом яких щойно вийшла у В-ві „Свободи" збірка М. Драй - Хмари „Поезії". Після вступного слова проф. С. Литвиненка, донька поета, п-і Оксана Ашер, прочитала спогад „Фатальна ніч" — про ніч арешту батька в 1935 р., коли він саме перекладав „Божественну комедію" Данте. Проф. Володимир Міяковський зарахував твори М. Драй - Хмари до тих що приносять радість. Олександер Семененко полонив увагу слухачів аналізою творів поета, нагадавши, що 25 років тому помер на засланні Драй-Хмара, але саме в цю сумну річницю вийшли в світ його твори. Між промовами виступали п-і Світлана Тонкошкур і мистець Володимир Ласовський з читанням поезій М. Драй - Хмари. Кілька примірників книжки, принесені на вечір, придбали схвильовані слухачі.

УПРАВА КОМІТЕТУ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ...

Закінчення зі стор. 1-ої

в стилеву українську народну ношу, репрезентуючи Україну. Шосту групу становитимуть Крайовий Комітет Почесних Спонзорів Пам'ятника Шевченкові, Ювілейний Почесний Комітет та Комітет Пам'ятника Шевченкові. До цієї групи будуть також долучені члени Українського Конгресового Комітету Америки та дійсні члени наших наукових установ: Наукового Т-ва ім. Шевченка та Української Вільної Академії Наук, як також видатніші з наших культурних діячів — поетів, письменників, мистців — і чолові репрезентанти місцевих Комітетів Пам'ятника Шевченкові. Сьому групу становитимуть репрезентанти центральних українських представництв з інших країн: Австралії, Арґентини, Бельгії, Бразилії, Канади, Німеччини, Франції і т. д., а за ними репрезентанти інших народів та етнічних груп. Восьму групу творитимуть ветерани Українських Збройних Сил першої і другої світових воєн та Українські Американські Ветерани. За ними маршуватимуть уніформовані відділи молодечих організацій: Пласту, СУМА, МУН, ОДУМ та ін., загальну кількість яких передбачається на 3,500. Передбачається можливість, що окремою групою могли б бути бувші репресовані комуно-московським режимом українці. Також можливо, що окрему групу становитимуть жінки в національній ноші. Усі згадані групи будуть радше початком походу, головну частину якого становитимуть наші громади. Попереду них йтиме сподівана велика група українців з Канади, а дальше українські громади в ЗДА за стейтами. Обмірковуючи порядок походу, Комітет прийшов до переконання, що це найпрактичніше буде встановити цей порядок в позабуквенному порядку стейтів і громад в стейтах. Обмірковано також справу різних кличів, що будуть вписані на таблицях та що їх нестимуть в поході. Комітет прийшов до висновку, що буде найправильніше, якщо при цьому учасники походу нестимуть транспаренти тільки з цитатами слів Шевченка, крім — очевидно — написів, що ідентифікуватимуть поодинокі групи в поході.

Перед нарадами Управи Комітету відбулися ще наради Публікаційної Комісії, що обмірковувала справу публікацій, зв'язаних з відкриттям пам'ятника.

МНОГАЯ ЛІТА!

У надрукованому в „Свободі" 27-го травня ц. р. повідомленні про стипендіятів УНСоюзу м. і. згадано, що одна з тих, які одержали стипендії, Леся Зиновія Пісецька, з дочкою Данила і „бл. п." Олени Пісецьких. Тим часом, мати нашої стипендіятки втішається добрим здоров'ям та має багато радості зі своєї доні. „Бл. п." у повідомленні трапилося тому, що в аплікаційній картці біля імени матері вписано знак +, що його в англійській мові часто вживається замість „і". Народне повір'я каже, що невірна вістка про смерть заповідає довге життя, якого й бажаємо „бл. п." (благодійній пані) Олені Пісецькій!

Президент закликає до об'єднання нації для пристосування її розвитку

Остін, Тексас. — Президент Джонсон 30-го травня, промовляючи на закінченні шкільного року в Тексаському університеті до 2 000 випускників і 14 000 гостей, говорив про те, що на його думку, президент цієї країни повинен бути силою, яка „створює основну єдність інтересів, цілей та віри" в народі. Він обіцяв, що старатиметься бути саме таким президентом. Коли можна буде осягнути таку єдність в народі, тоді легко буде скінчити із всякими розбіжними силами, які паралізують енергію народу. Тоді можна буде збудувати оте „величнє громадянство", про яке Президент вже давніше говорив у своїй програмі. Одним із пунктів до розбудови цього нового громадянства — буде розбудова кращого академічного шкільництва. Президент сказав, що він тепер закликає до того, щоб академічну школу (університет або коледж) міг закінчити кожний молодий американець чи американка, як що має охоту і здібність до науки. Президент повторив своє плянування висловлене під час промови в Мишиґенському університеті, щоб скликати окрему конференцію для виховних справ, яка оцінила б вагу освіти. В цій справі повинні працювати стейти рабом із федеральним урядом, приватні громадяни та громадські інституції. Президент обіцяв працювати в тому напрямі, щоб всі наші люди були вдоволені із здобутого знання, і щоб Америка мала силу, щоб спиратися на знанні й розумінні її громадян. 29-го травня Президент промовляв на закінченні шкільного року в Джансон Сіті, Тексас, в середній школі, (гай сул), де він в 1924-му році закінчив свою середньошкільне навчання. Він сказав 30 випускникам, що середня школа, це місце, з якого всі американці повинні зачинати своє життьову долю, вирішувати, що робити в дальшому житті. В дальшій промові Президент говорив про те, яке життя він передбачає для майбутніх американців. В тому житті має бути можливість, щоб виховувати дітей і цілі родини без страху про війну і без взаємних підозрінь між народами й державами. В майбутності має бути можливість для кожної дитини розвивати свої здібності без огляду на колір шкіри або на обставини, в яких хтось народився.

УСІМ, ХТО ЇДЕ НА ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ДНІ ДО ВАШИНГТОНУ

...... *Витніть і візьміть із собою цю програму та адреси* ......

П'ЯТНИЦЯ 26 ЧЕРВНЯ: о 8-ій год. вечора — *Концерт Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка* у Constitution Hall, 18th & C Streets, N.W.;

СУБОТА, 27 ЧЕРВНЯ. Для бажаючих вранці-рано піти до церков: Українська Католицька Церква у Вашингтоні: 4817 Blagden Ave., N.W.; Українська Православна Церква у Вашингтоні: 4842 — 16th Street, N.W.;

Від 9-ої до 11-ої год. перед пол. — Збірка учасників під пам'ятником Вашингтонові й формування святкового походу. Адреса: Washington Monument. On the Mall, Constitution Ave. (at 15th St.);

Година 11-та перед пол. — Похід до пам'ятника Т. Шевченкові: 22nd, 23rd & P Street, N.W.;

Година 1-ша по пол. — ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА: Американський гимн, Молитви, Відслонення пам'ятника під спів „Заповіту". Сохранеє слово, Український гимн, Дефіляда усіх колон перед пам'ятником;

Година 5-та по пол. — ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ у Washington Coliseum: 3rd & M Street, N.E. Там же о 8-ій год. вечора — Товариська Зустріч Української Молоді;

Одночасно, о 5-ій год по пол. — ПЕРШИЙ ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ у Constitution Hall: 18th & C Streets, N.W. Виконавці: Капеля Бандуристів, Театр Слова, кращі українські хори. Симфонічна оркестра з Вашингтону;

Година 8:30 веч. в Constitution Hall, — ДРУГИЙ ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ, з подібною програмою, але іншими кращими хорами з різних міст ЗДА;

Година 8:30 веч. — ЗАКЛЮЧНИЙ СВЯТКОВИЙ БЕНКЕТ в National Guard Armory: 2001 East Capitol Street. У програмі: промови, привіти, виступ Капелі Бандуристів. Бенкет буде завершенням усіх святкових імпрез.

Шевченківська відзнака-медальйон має бути на грудях у кожного учасника великого Ювілейного свята українців та американців і канадійців українського роду. Жадного українця-українки в ці дні поза Вашингтоном!

Пресбюро КПШ

„Тризуб" задержує футбольну чашу ЗДА

„ТРИЗУБ" — „КІКЕРС-ВІКТОРІЯ" 2:2 ПІСЛЯ ТРЬОХ ГОДИН ГРИ

Філядельфія, 31 травня. — Фінальні футбольні змагання за чашу і першість ЗДА 1964 року між „Тризубом" і дружиною „Кікерс-Вікторія" з Лос Анджелесу закінчилися нерішено 2:2. Ця зустріч закінчилася в нормальному часі вислідом 1:1, після чого суддя зарядив догривку 2 х 15 хвилин. Коли в нормальному часі змагань перші ворота здобув „Тризуб" на 19-ій хвилині гри, а „Кікерс" вирівняв тринадцять хвилин пізніше, то в догривці гості з Лос Анджелесу вели вже в 13-ій хвилині, а важні вирівнюючі ворота для „Тризуба" впали на хвилину перед кінцем цієї догривки. Стрільцем обидвох воріт для „Тризуба" був Володимир Чижович, який майже однаково в обидвох випадках одержав подачі в околиці лінії шістнадцятки і з несподіваним оборотом сильно стрілив на ворота. Заряджені дві дальші догривки, кожна два рази по 15 хвилин, не принесли зміни висліду фінальної зустрічі.

З огляду на нерішений вислід 2:2 Футбольна чаша ЗДА залишилася в руках „Тризуба" до дальшого рішення в цій справі. Заходить можливість визначення футбольним Союзом ЗДА других рішальних змагань, які „Тризуб" згідний відбути знову у Філядельфії на таких самих умовах звороту дружині з Лос Анджелесу $4,200 коштів. „Кікерс" не зацікавлені з фінансових причин у других змаганнях в Лос Анджелесі. Є теж друга можливість, що Футбольний Союз ЗДА визнає обидві дружини співчемпіонами ЗДА 1964 року і тоді чаша залишиться без другої гри в руках непереможеної дружини „Тризуба", як дотеперішнього чемпіона.

Минулонедільним змаганням, які тривали повних три години, тобто часові рівному двом нормальним змаганням, приглядалося близько 5,000 глядачів. Після змагань „Тризуб" гостив дружину і провід „Кікерс - Вікторії" в своїй домівці, де представники обидвох клюбів висловлювались похвально про своїх суперників і провели вечір в дружній атмосфері.

Папа прийняв лідерів американських жидів — натаврував переслідування

Рим. — Папа Павло VI прийняв в минулу суботу 30 травня ц. р. на приватній авдієнції групу провідних американських жидів і склав у відповіді на їх привітання заяву, в якій він натаврував „страхітливе чистилище" через яке перейшли жиди в новітніх часах, з очевидною алюзією до масового винищування жидів за гітлерівського режиму. Папа підкреслив, що це не його діло втручатися в політичні справи, натякнувши на ізраїльсько - арабський спір, але висловив переконання, що той спір вдасться подолати мирно. Зате він висловив бажання, щоб між християнізмом і юдаїзмом настали „взаємини з довір'ям і для кращого майбутнього". Папа натаврував використовування расових різниць для будьяких переслідувань. Він промовляв по - англійськи.

Хрущов і Ульбрихт змовляються в Москві

Москва. — В минулу п'ятницю прилетів до Москви совєтський проконсул в Східній Німеччині, Вальтер Ульбрихт, найвірніший „союзник" в спорі СССР з Комуністичним Китаєм. За твердженням західніх обсерваторів в Москві — розмови Хрущова й Ульбрихта стосуються більше того совєтсько - китайського спору і відносин в комуністичній міжнародній сім'ї, як Німеччини й Берліну, бо загально сумніваються, чи Хрущов захоче загострювати тепер східньо - західні взаємини, провокуючи новий гострий спір за Берлін. Ульбрихт приїздить до Москви що місяця два і востаннє був там зальдве 17-го квітня, на святкуваннях 70-ліття Хрущова. Теперішня його візита „офіційна" і тому Хрущов і всі інші совєтські „достойники" з парадами вітали і приймають того німецького лакея Москви. Німці твердять, що Ульбрихт є найбільш зненавидженою людиною в цілому німецькому народі — в обох частинах поділеної Німеччини.

Рокефеллер продовжує правиборчу кампанію

Ню Йорк. — 30-го травня дружина нюйоркського губернатора Нельсона А. Рокефеллера народила сина, якого названо Нельсоном Алдріджем Джюньйором. Губернатор Рокефеллер прибув із Каліфорнії і був при дружині в шпиталі в суботу та неділю, але в неділю вечором відлетів до Каліфорнії, де в понеділок має продовжувати передвиборчу кампанію, бо вже у вівторок 2-го червня відбудуться там правибори, в яких противником нюйоркського губернатора є арізонський сенатор Беррі Ґолдвотер. Дехто гадає, що коли Голдвотер здобуде 86 голосів каліфорнійських делегатів, то він мав би вже майже запевнений вибір на Конвенції в Сан Франсіско, що зачнеться 13-го липня. Рокефеллер потішається тим, що його популярність збільшилася після правиборів в Ореґоні, які він виграв, хоч деякі виборці не схвалюють його недавнього одружіння з розведеною жінкою, що залишила 4-ро дітей. Правибори в Каліфорнії можуть бути вирішними для Рокефеллера, хоч він заявив, що кандидуватиме далі, навіть якби програв у Каліфорнії.

Крайовий Республіканський Комітет має підтримувати Скрентона

Вашингтон. — В столиці відбувалися збори Крайового Республіканського Комітету, на яких, як неофіційно стверджує преса, найбільше симпатій як можливий кандидат на Президента мав пенсильвенський губернатор Віллям В. Скрентон. Скрентон оголосив, що він не кандидує, але республіканці уважають, що він на випадок так званого „сліпого кута" може бути запропонований на кандидата на Конвенції у Сан Франсіско. Один визначний республіканець заявив, що якби Крайовий Комітет мав право визначати кандидата, то він визначив би губернатора Скрентона, бо він єдиний має найбільше можливості виграти вибори проти демократа президента Джансона, який стратиметься про перевибір. Той самий республіканець сказав, що сенатор Голдвотер вже перебув найвищий пункт своєї популярности; губернатор Рокефеллер здобуває більше прихильників, але на думку цього ж республіканця він не має вигляді на те, щоб виграти вибори.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 7-го ЧЕРВНЯ 1964 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл 336 Відділ в год. 1-ій по пол. в УНДомі, Вест 14-ій вул. Проситься членів прибути. — В. Шмагало, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 251-ий Відд. в год. 11:30 рано в церковній залі св. ап. Петра і Павла. — Т. Шмагала, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. Піврічні збори Б-ва Василія 168 Відд. в 3-ій год. по пол. в УНДомі. На порядку дня: піврічні звіти Управи і Контрольної Комісії. Проситься членство прибути на ці збори. — Гр. Вабин, секр.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Розшуки

Пошукую братів і близьку рідню Володимира ТЕСЛЮКА, який жив в Менчестер, Англія і згинув трагічно під час праці. Хто знав би про них або вони самі, прошу писати на адресу:
Bohdan FEDYK
422 Poplar St. Roselle, N. J.

ТАРЗАН, ч. 5245. Стадо слонів!

Здалеку доходило до вух Тарзана сурмлення. Це був зов слонів в біді!

Стурбований цим, він побіг на рівнину, де...

З високої стрімкої скелі він побачив, як тубільці гнали стадо слонів до яру!